

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 13. oktober 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings efterårssamling, fredag den 10. oktober 2008.

Grønlands Landsting behandlede følgende punkter:

Punkt 95:

Forslag til Landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at fremlægge årlige redegørelser om plejehjem for ældre.

(Atassut's Landstingsmedlemmer: Augusta Salling, Emilie Olsen, Kristian Jeremiassen, Thomas Kristensen, Godmand Rasmussen)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstillerne bl.a., at de ældstes tryghed ikke kun afhænger af de økonomiske forhold. Det afhænger også i høj grad af livskvaliteten. De ældste skal kunne have de bedste vilkår, også når de må bo på en ældreinstitution. Forslagsstillerne finder, at landstingsforordningen om ældreinstitutioner mv. i dens nuværende form ikke er fyldestgørende for sikring af kvaliteten af ældreservice på plejehjemmene. Derfor foreslås det at landsstyret pålægges at arbejde for at kunne afgive årlige redegørelser om plejehjem for ældre, således at behovet for forbedring på området kan blive registreret på tidlige tidspunkter og dermed give mulighed for tidlig indsats, såfremt der er behov for det.

I landsstyrets besvarelse anførte landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed bl.a., at det i sidste ende er det personalet i ældreinstitutionerne, der skal sørge for, at de ældre får den støtte, de har brug for. Derfor er det vigtigt at sikre kvalificeret personale både på medarbejder- og ledelsesniveau samt etablere et velfungerende arbejdsmiljø. Landsstyret har i 2008 udarbejdet en redegørelse om botilbud og ældreinstitutioner. Heri fremgår det, at der er brug for at yde en ekstra indsats på området.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqqutaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

Landsstyremedlemmet nævnte behov for at etablere fysiske rammer, hvor demente beboere holdes adskilt fra andre beboere i institutionerne. Endvidere har Departement for Familie og Sundhed afleveret en redegørelse om tilsyn med medicineringen af ældre i ældreinstitutionerne, som afdækker om medicineringen af de ældre foregår under ordentlige forhold.

Med hensyn til beslutningsforslaget er det landsstyrets holdning, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for behovene, hvorfor indsatsen bør prioriteres inden for mere konkrete tiltag, bl.a. investeringer i uddannet personale og fysiske rammer samt forbedring af de ældres livskvalitet gennem mobilitets – og aktiveringsinitiativer.

Det er dog Landsstyrets klare holdning, at der jævnligt skal udarbejdes redegørelser på ældreområdet, da det er et socialpolitisk kerneområde, der skal gives høj prioritet. Landsstyret anbefalede at forslaget i sin foreliggende form ikke imødekommes.

Ingen af landstingets partier kunne støtte forslaget, og forslaget overgik til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 101:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at arbejde for at forhøje underholdsbidraget til børn (alimentationsbidraget).

(Landsstingsmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstilleren bl.a., at alimentationsbidraget ikke er ændret siden 1995. Det er omkostningstungt det er at være børneforsørger og børneunderholdsbidraget er ikke ændret i løbet af de sidste 10 år. Med hensyn til prisudviklingen mener forslagsstilleren at underholdsbidraget til børn bør forhøjes. idet landsstyret ikke har foretaget reguleringer, anmodede forslagsstilleren landstinget om at pålægge landsstyret at bedre enlige forsørgeres vilkår.

I landsstyrets besvarelse anførte landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed, at landsstyret deler den opfattelse at underholdsbidraget til børn har ligget på et for lavt niveau de seneste år. Landsstyret har på den baggrund foreslået i FFL 2009 at hæve taksten fra 758 kr. til 1000 kr. om måneden fra og med 1. januar 2009.

Landsstyret har fundet det nødvendigt at se nærmere på en række ydelser på børne- og ungeområdet i Redegørelse om støtte og tilskud på børne- og ungeområdet, der blev afleveret på forårssamlingen i 2008. Heri konstateres det, at værdien af en række ydelser på børne- og ungeområdet langsomt og utilsigtet er blevet udhulet på grund af manglende reguleringer. For at modvirke denne tendens og forbedre levevilkårene for landets børnefamilier, har landsstyret hævet taksterne til det almindelige plejevederlag og børnetilskud gældende fra 1. juli 2008. Næste skridt – en forhøjelse af underholdsbidraget til børn - vil have den afledte effekt, at børnetillægget til alders- og førtidspensionister samt studerende også bliver hævet, samtidig med at tilskuddet til kost til børn i familiepleje vil få et tiltrængt løft.

Da forslaget allerede indgår i FFL 2009 indstillede landsstyret forslaget til forkastelse.

Alle partier gav under debatten deres tilslutning til, at underholdsbidraget til børn hæves. Imidlertid udestår 210 mio.kr. i gæld til det offentlige for forskudsvist udlagte børnebidrag og frygten for, at dette beløb bliver større hvis beløbet hæves, fik også incassospørgsmålet inddraget i debatten. Et lille flertal for forslaget medførte imidlertid, at forslaget blev henvist til udvalgsbehandling forinden forelæggelse til 2. behandling.

Punkt 15:

Forslag til Landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at tage initiativ til at iværksætte kurser til at uddanne "samtalepersoner" især også i bygder og yderdistrikter for at aflaste personer med svære traumer.

(Landstingsgruppen Siumut)
(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstillerne bl.a., at den massive mangel af uddannede socialpædagoger i Grønland gør, at folk med svære traumer der har behov for aflastning og har behov for at der gøres noget ved deres sag øges, især også bygder og yderdistrikter melder om behov. Borgerne ønsker at der findes lokale samtalepersoner der er tilgængelige i deres dagligdag. Man vil vi kunne opnå dette ved at sende folk med kundskaber samt erfaring til kurser i samtaleterapi.

I landsstyrets besvarelse anførte landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed bl.a., at landsstyret i erkendelse af at der er en generel mangel på fagpersoner indenfor det sundhedsfaglige, socialfaglige og psykologiske område, samtidig med at mange mennesker lever med svære eksistentielle problemstillinger efter død, ulykker, selvmord, vold, misbrug ol. har igangsat en række indsatser for at opkvalificere personer og initiere netværk til at tage hånd om mennesker, som har det svært.

Ligeledes er der i regi af selvmordsforebyggelsesstrategien, forebyggelse af seksuelt misbrug af børn og forstærket rådgivning til børnefamilier er oprettet 3 anonyme telefonrådgivninger, som også benyttes af personer i bygder og yderdistrikter.

Landsstyrets har i forbindelse med sektorprogrammet for at højne uddannelsesniveaet generelt i samfundet afsat 7,2 mio. kr. til opkvalificering af ufaglærte og fagpersoner i social- og sundhedssektoren. En del af disse midler anvendes til kurser, hvor formålet er opnå redskaber til samtale med mennesker, som har det svært. Landsstyret har endvidere igangsat et arbejde med udvikling af en formaliseret uddannelse til bygdesundhedsarbejder. Landsstyret vil sikre, at indholdet i uddannelsen resulterer i, at den kommende bygdesundhedsarbejder gennem sin uddannelse får redskaber til at kunne samtale med mennesker, som har det svært.

Med baggrund i de allerede eksisterende og kommende initiativer finder landsstyret ikke grund til at skulle pålægges at udbyde kurser til uddannelse af samtalepersoner.

Landsstyret indstillede, at ændringsforslaget ikke imødekommes i den foreliggende form.

Samtlige partier støttede forslaget og uanset landsstyrets indstilling vedtog et flertal, at forslaget behandles i Familieudvalget forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 19:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at smidiggøre og forbedre forholdene ved ophold, kost og andre hjælpeforanstaltninger for nærmeste familie til syge under langtidsbehandling i Danmark og Grønland, således at de får mulighed for at kunne være med den syge og støtte vedkommende efter vedkommendes behov.

(Landstingsgruppen Siumut)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstillerne bl.a., at det er yderst vigtigt, at syge under langtidsbehandling uden for deres hjemsted har deres nærmeste pårørende ved deres side. Siumut mener, at problemet bør løses sammen med KANUKOKA, og hvis ophold for familie til den syge i Danmark skal løses, kan Folketinget også komme på tale til at være med til løsningen.

I landsstyrets besvarelse anførte landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed bl.a., at det er rigtigt, at forbedring af vilkårene for pårørende til langtidssyge har været drøftet i flere omgange. Landsstyret har hver gang afvist at bruge sundhedsvæsenets fastsatte midler til pårørende frem for behandling af de syge.

Med henvisning til et ønske om, at forholdene for de medrejsende familiemedlemmer undersøges og at der redegøres herfor, agter landsstyret at efterkomme. Landsstyret har derfor besluttet at udarbejde en ledsager redegørelse, der tager alle landstingsmedlemmernes fremsatte ønsker under landstingssamlingerne op, og beregner hvad de vil komme til at koste.

Landsstyret anbefalede at forslaget forkastes.

Alle partier havde sympati for forslaget. Flertallets indstilling medførte, at forslaget underkastes nærmere behandling i landstingets familieudvalg før 2. behandlingen. Udvalget blev bedt om at vurdere muligheden for fremover at bruge Island som behandlingssted og, om Københavns overborgmester Ritt Bjerregaard vil bidrage med løsninger, da behandling og ophold primært foregår i Københavns kommune.

Punkt 114:

Forslag til landstingslov om ændring af forskellige landstingslove og landstingsforordninger på fiskeri- og landbrugsområdet som følge af ny inddeling i landsdele og kommuner.

(Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

(1. behandling)

ved fremlæggelsen af forslaget oplyste landsstyremedlemmet, at det er en konsekvens af forslag til landstingslov om en ny inddeling af Grønland i landsdele og kommuner, jf.

dagsordenens punkt 62. Forslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer, men alene ændringer af formel karakter.

Alle partier tilsluttede sig forslaget, som blev henvist til 2. behandling i den foreliggende form.

Punkt 86:

Spørgsmål til Landsstyret: Hvor langt er Landsstyrekoalitionen Siumut og Atassut nået med hensyn til realiseringen af dens i enighed fastsatte målsætninger vedrørende fiskeri og fangst?

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

I begrundelsen for spørgsmålet anførte spørgeren bl.a., at målsætningen er at fiskerierhvervet, hvad enten det drejer sig om rejefiskeri, hellefiskefiskeri, krabbefiskeri eller fiskeri af andre fiskearter skal kunne betale sig og bunde ud i bæredygtig udnyttelse af ressourcerne.

Ud over det er der disse målsætninger:

- At fiskeriloven fornyes i samarbejde med de respektive samarbejdspartnere
- At betænkninger tilpasses efterfølgende
- At der laves en fælles målsætning, som også tager følgerne af den globale opvarmning i Arktis i betragtning
- At der bestræbes på at udnytte de uddannede grønlandske skibsofficerer fuldt ud
- At man i samarbejde med KNAPK finder økonomiske ressourcer til fiskerirådgivningen
- At forholdene forbedres for folk med fangst som eneste indtjeningsmulighed
- At der i forbindelse med sælskindssalget opadgående tendens finder mulighed for indtjening fra sælens kød og spæk
- At fangere og fiskere skal kunne uddanne sig i forskellige retninger inden for deres erhverv.

I landsstyrets besvarelse sammenfattede landsstyremedlemmet for fiskeri, fangst og landbrug, at det er landsstyrekoalitionens målsætning at fiskeri efter rejer, hellefisk, krabber samt andre fiskearter drives på økonomisk forsvarlig vis og at bæredygtighedsprincippet sættes i højsædet.

Landsstyret har blandt andet nedsat en række arbejdsgrupper og en kommission for at realisere denne del af målsætningen. Han gjorde opmærksom på, at fiskerierhvervet har hårde tider i møde, idet de biologiske anbefalinger aldrig har været så nedslående med anbefaling om reduktion af hellefisk i Østgrønland og i Diskobugten for 2009, samtidig med at den biologiske rådgivning for torsk fortsat er 0 for både det kystnære og havgående fiskeri. Den biologiske rådgivning for rejer er fortsat også samme linje som meddelt for 2008, måske endda lavere.

Landsstyremedlemmet har derfor under møder med fiskere meddelt, at det er nødvendigt med kapacitets- og flådetilpasning i den kommende tid.

Arbejdet med revision af fiskeriloven køres nu i Fiskerikommissionens regi, hvor det er hensigten at kommissionen færdiggør sit arbejde i udgangen af 2008. Det er så hensigten at

de dertil hørende bekendtgørelser udarbejdes når fiskeriloven er blevet behandlet under forårssamlingen 2009. Landsstyret har ved nedsættelsen af Fiskerikommissionen realiseret at alle relevante aktører i fiskerierhvervet deltager i udarbejdelsen af fælles mål. Landsstyrekoalitionen har ligeledes nedsat en række arbejdsgrupper, som ser på konsekvenserne af klimaændringerne for det arktiske område. Dette arbejde sker i regi af Departementet for Infrastruktur og Miljø.

Landsstyret har ved nedsættelsen af ”Karlsen-gruppen” og stillingtagen til dennes anbefalinger, taget til efterretning, at der arbejdes for oprettelse af en linje for fiskeriadминистраtion samt for teknikere / maskinfolk / navigatører. Ved at styrke uddannelsen, herunder efteruddannelsesmulighederne, vil der forhåbentlig ske en målrettet og højere anvendelse af grønlandsk uddannede besætninger på de havgående trawlere. Dette initiativ bør dog suppleres med at fiskerierorganisationer og rederierne også gør en aktiv indsats for højere anvendelse af grønlandsk uddannede besætningsmedlemmer.

Landsstyret er ved etableringen af fiskerifinansieringspuljen i gang med at tilpasse og udvikle det kystnære fiskeri. Ved at fastholde bevillingen til konsulenttjenesten for fiskere og fangere i finansloven har landsstyret styrket rådgivningen på området.

Departementet for fiskeri mv. og andre relevante parter er ved at færdiggøre anbefalinger med henblik på at forbedre vilkårene for erhvervsfangerfamilierne på baggrund af en analyse af fangererhvervet.

Departementet og styrelsen på fiskeriområdet er ved at igangsætte forberedelse af midtvejsevalueringen af Grønlands aftale fra 2006 med EU omkring fiskeri. Med til vurderingen forud for de næste forhandlinger med EU vil der foretages en grundig vurdering af tildelte fiskekvoter under hensyntagen til opnåelsen af et samhandelsmæssigt og økonomisk tilfredsstillende resultat. Herunder vil Landsstyrekoalitionen endvidere undersøge hvilke virkninger det vil have for Grønland, såfremt de kvoter der tilgår EU i fremtiden bliver tildelt grønlandske fiskere.

Landsstyret vurderer at landsstyrekoalitionens målsætninger indenfor fiskeri og fangst er langt fremme, selvom der er forsinkelser på enkelte områder, der hovedsageligt skyldes personaleudskiftning eller mangel deraf i Landsstyreområdet. Realiseringen af målsætningerne kræver dog ikke alene initiativer fra Landsstyrets side, men også et tæt samarbejde med fiskerierhvervet. landsstyremedlemmet vil derfor fortsat arbejde for et tæt samarbejde og dialog med fiskerierhvervet og dets organisationer.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne